

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ОТ НЕФИНАНСОВИЯ СЕКТОР НА ИКОНОМИКАТА КЪМ 1 ЯНУАРИ 2013 Г.

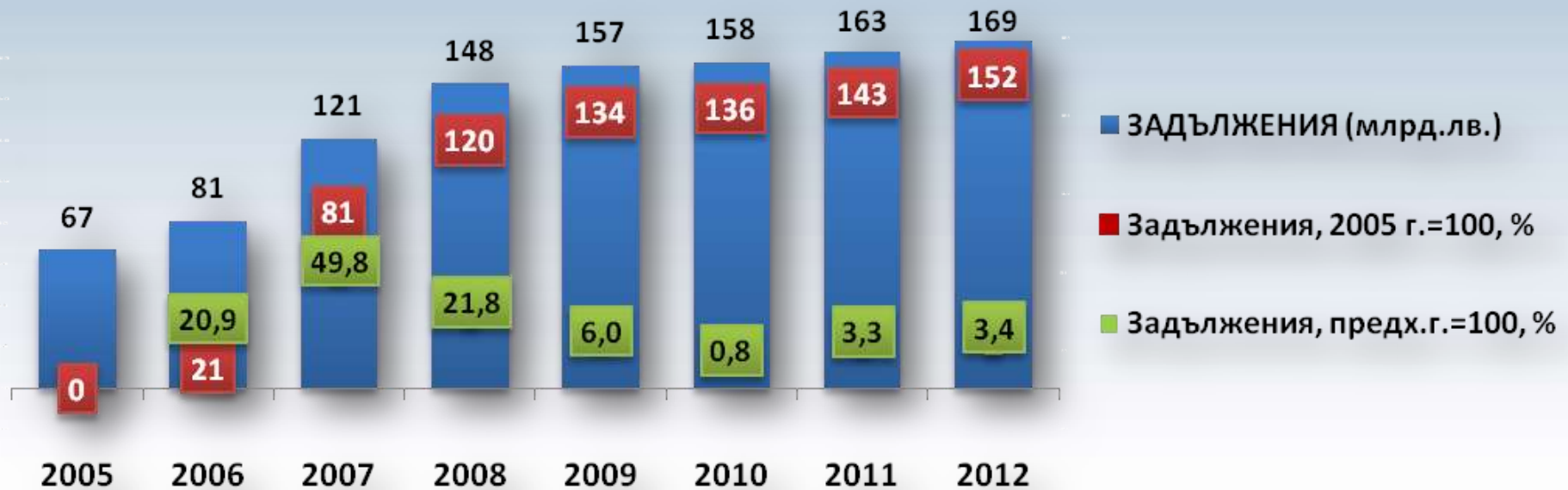
Пресконференция, 4 март 2014 г.

Държавен и корпоративен дълг

Тежестта на икономическата криза е прехвърлена основно върху реалния бизнес, който е залогник на фискалната стабилност на макро ниво

Задължения на нефинансовите предприятия

Структурните деформации в икономиката все още не са преодолени и задълженията продължават да растат

Задължения и БВП

■ Задължения, предх.г.=100, %

■ БВП, предх.г.=100, %

Задължения : БВП

Тенденцията в темповете на растеж на задълженията се обръща след началото на икономическата криза през 2009 г. и от средно 31% от БВП в периода 2005-2008 г. те намаляват до 1÷6% от БВП в периода 2009-2012 г.

Задължения и фирмен капитал

По-голямата част от нефинансовите предприятия са **декапитализирани**. Задълженията на предприятията в края на 2012 г. са с 61 % по-големи от собствения им капитал и с 50% по-големи от дълготрайните им материални активи.

Задължения и приходи от продажби

Спрямо началото на икономическата криза се забелязва леко подобряване на съотношението между задължения и приходи от продажби - през 2009 г. на 1 лев приходи от продажби са се падали 1.58 лв. задължения, а през 2012 г. – 1.26 лв.

Структура на задълженията по вид на кредиторите

През 2012 г. относителните дялове на задълженията **не са претърпели съществени изменения** спрямо 2011 г.

Данъчно-осигурителните задължения и задълженията към персонала са с **незначителен дял** в общия размер на задълженията.

Задължения към финансови институции

От началото на икономическата криза през 2009 г. се наблюдава застой (дори спад) в темповете на растеж на задълженията към финансови институции.

Краткосрочните задължения нарастват с много по-големи темпове от дългосрочните, а дългосрочните кредити (които са с инвестиционен характер) дори бележат лек спад.

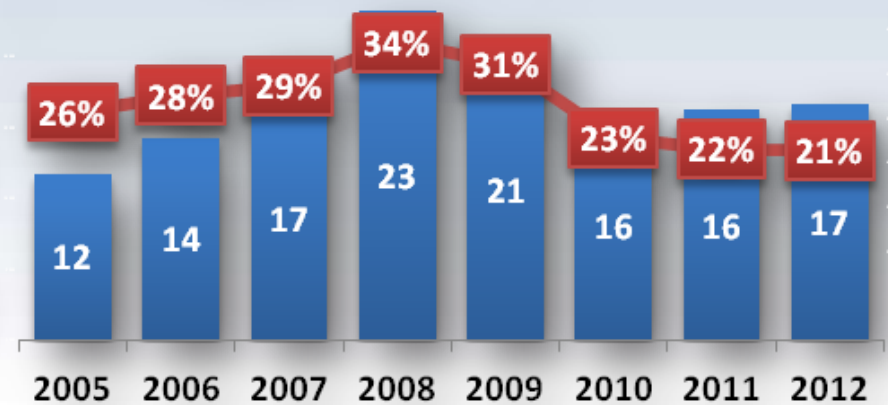

Инвестиции

—◆— Инвестиции, 2005 г.=100, %
—■— Инвестиции, 2008 г.=100, %

—■— Инвестиции (млрд.лв.)
—■— Инвестиции : БВП

Инвестиционната активност практически е замръзнала на нивото на предходната година.

Задължения към персонала и към данъчно-осигурителната система

Задълженията за осигуровки средно на един нает през 2012 г. са били 483 лв.
15% от тях са със срок над 1 година.

Задълженията за заплати средно на един нает през 2012 г. са били 910 лв.
10% от тях са със срок над 1 година.

Междуфирмени задължения

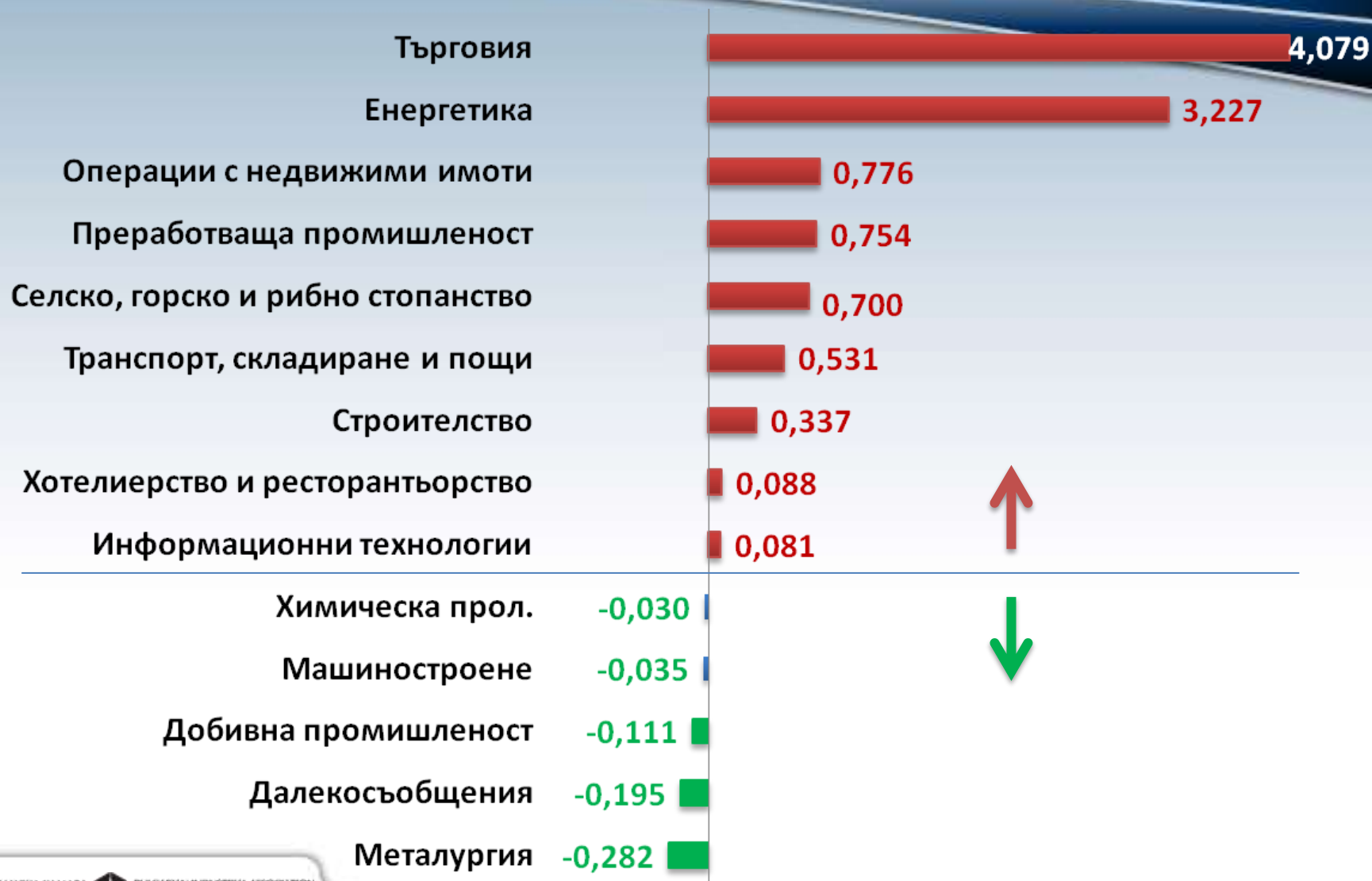

През 2012 г. отново най-голямо е увеличението на междуфирмените задължения, които достигнаха 113.3 млрд.лв. и са с 5.6 млрд.лв. (5.2%) повече спрямо 2011 г.

На междуфирмената задлъжнялост се падат над 90% от прираста на задлъжнялостта на нефинансовите предприятия през 2012 година.

Структура на задълженията по сектори

(изменение в млрд.лв. 2012 спрямо 2011 г.)

Структура на задълженията по сектори

В основните индустриални сектори се наблюдава по-висок дял на задълженията в сравнение с дела на тези сектори в БВП.

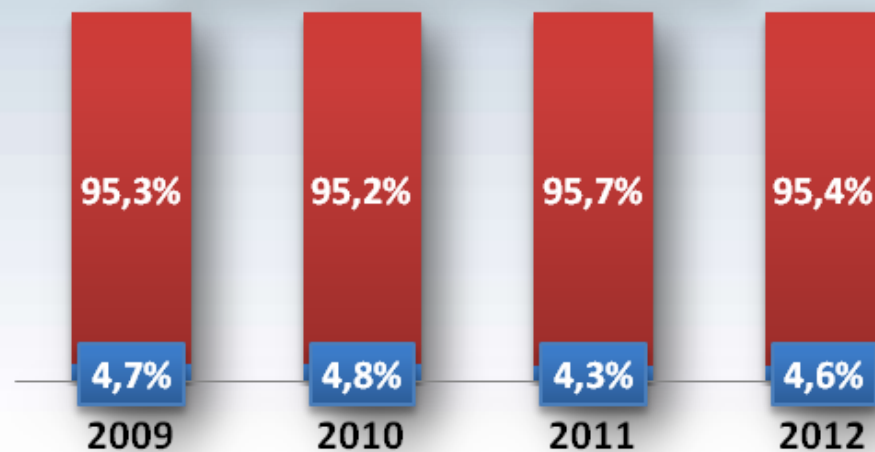
Задължения по институционални сектори

■ Задължения на обществения сектор
■ Задължения на частния сектор

млрд.лв.

■ Задължения на обществения сектор
■ Задължения на частния сектор

Основната част от задълженията (95.4%) са на предприятията от частния сектор, но тези в обществения сектор нарастват с по-високи темпове

Задължения по институционални сектори (краткосрочни и дългосрочни)

СТРУКТУРА на задълженията, 2012 г.

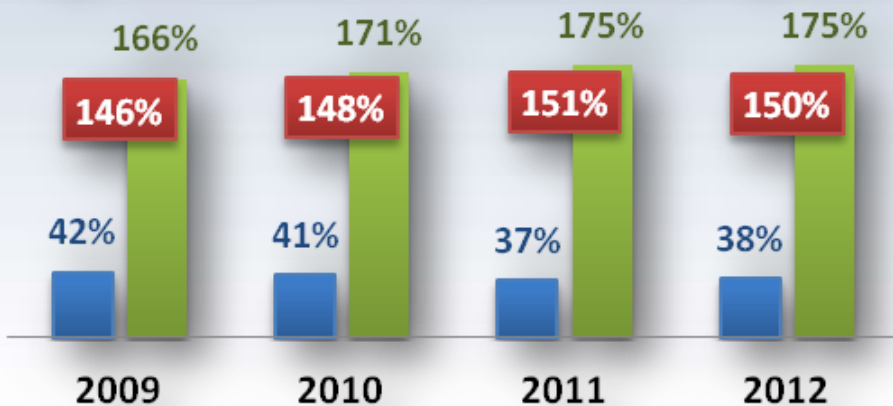
ДЯЛ в общите задължения, 2012 г.

Задължения по институционални сектори

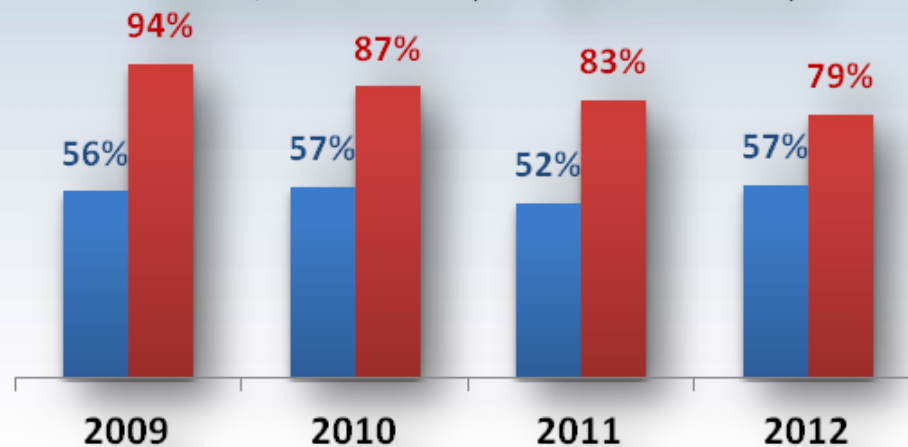
Задължения : ДМА

■ Обществен сектор ■ Частен сектор ■ Общо

Задължения : Приходи от продажби

■ Обществен сектор ■ Частен сектор

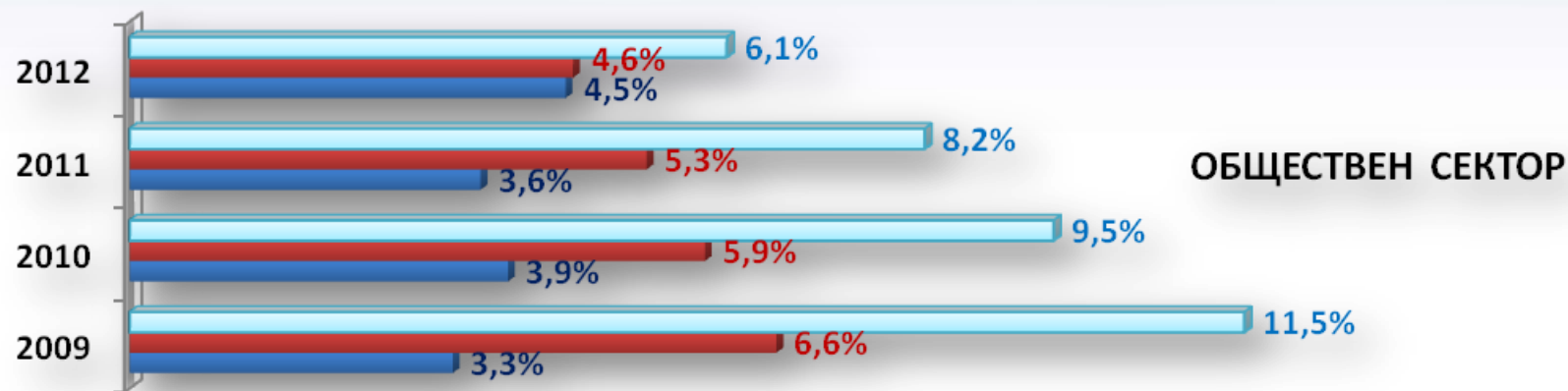
На 100 лв. активи се падат:

- 38 лв. задължения в общественния сектор
- 175 лв. задължения в частния сектор

На 100 лв. приходи от продажби се падат:

- 57 лв. задължения в общественния сектор
- 79 лв. задължения в частния сектор

Задължения по институционални сектори (дял в общите задължения от съответната група)

В общественния сектор се увеличава делът на задълженията към доставчици и към предприятия от група, а в частния – към данъчно-осигурителната система

Задължения по институционални сектори (структура по вид на кредитора)

В общественения сектор сравнително голям е делът на задълженията към доставчици (29%), към персонала (три пъти по-голям дял от този в частния сектор) и към данъчно-осигурителната система (1,5 пъти по-голям дял от този в частния сектор).

Задължения по големина на предприятието

(Дял на задълженията на МСП в общите задължения)

Задълженията на МСП (с до 250 заети) в началото на 2013 г. надхвърлят 62 млрд.лв. и съставляват 37% от всички задължения на нефинансовите предприятия.

Задължения по големина на предприятието (Задължения спрямо приходи от продажби)

- През 2012 г. на 100 лв. продажби в МСП се падат 59 лв. задължения.
- В периода 2010-2012 г. има тенденция към спад на задълженията спрямо продажбите.

ВЗЕМАНИЯ

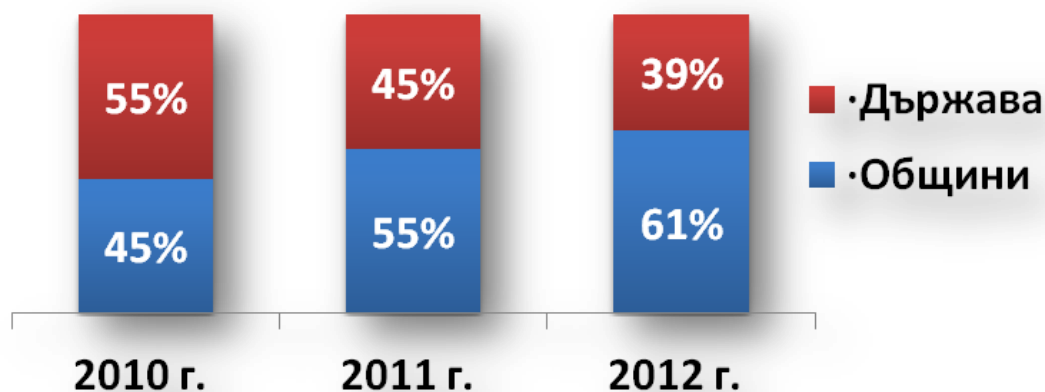
	2012 г.		Изм. 2010-2012 г.	
	млрд.лв.	Дял, %	млрд.лв.	%
Вземания от клиенти и доставчици	39,074	55	4,361	13
Вземания от предоставени търговски заеми	13,39	19	2,198	20
Данъци за възстановяване от реп. бюджет	1,757	3	-0,384	-18
Данъци за възстановяване от общините	0,05	0	-0,032	-40
Вземания от персонала	0,016	0	0,002	14
Вземания от подотчетни лица	0,292	0	-0,003	-1
Вземания по финансов лизинг	0,654	1	0,001	0
Други вземания	16,31	23	3,759	30
ОБЩО вземания, в т.ч.:	71,543	100	9,901	16
- До 1 година	63,623	89	8,061	15
- Над 1 година	7,92	11	1,840	30

ВЗЕМАНИЯ от държавата и общините

	2012 г.		Изм. 2010-2012 г.	
	млн.лв.	Дял, %	млн.лв.	%
За изпълнени поръчки, в т.ч.:	446 613	100	-45 188	-9,2
• Общини	139 976	31	4 925	3,6
• Държава	306 637	69	-50 113	-14,0
Данъци за възстановяване, в т.ч.:	1 807 071	100	-416 060	-18,7
• Общини	50 417	3	-32 116	-38,9
• Държава	1 756 654	97	-383 944	-17,9
Други задължения, в т.ч.:	392 120	100	115 201	41,6
• Общини	168 060	43	136 462	431,9
• Държава	224 060	57	-21 261	-8,7
ОБЩО, в т.ч.:	2 645 804	100	-344 297	-11,5
• Общини	358 453	14	109 271	43,9
• Държава	2 287 351	86	-455 318	-16,6

ПРОСРОЧЕНИ ВЗЕМАНИЯ от държавата и общините

	2010 г.	2011 г.	2012 г.	Изм. 2010-2012 г.	
				млн.лв.	%
ОБЩО (млн.лв.) в т.ч.:	432	377	284	-148	-34
• Общини	194	207	173	-21	-11
• Държава	237	169	111	-126	-53

ПРОГНОЗИ

- За 2013 и 2014 г. ще бъде отчетено подобряване на финансовото състояние на предприятията и задлъжнялостта им ще намалее, във връзка с:
  - Постепенното излизане от кризата на страните от ЕС;
  - Възстановяването на физическите обеми на БВП до нивото от 2008 г.;
  - Ръста на промишленото производство през последното тримесечие на 2013 г.;
  - Значителното увеличение на износа за страните от ЕС;
- Задържаща роля по отношение намаляване на задлъжнялостта ще оказват:
  - Нарастването на броя на фалитите и случаите на фактическа неплатежоспособност;
  - Бавните процедури по несъстоятелност;
  - Запазващото се високо ниво на необслужваните кредити

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

- 1. Улеснен достъп до правосъдие, вкл. чрез:**
  - Цялостно реструктуриране на тарифите за правораздаване;
  - Ускоряване на процедурите по несъстоятелност;
  - Включване на арбитражни клаузи в търговските договори.
- 2. Подобряване на финансовата дисциплина на държавата и общините, вкл.:**
  - Коректно транспониране на директивата срещу забавените плащания;
  - Ускорено връщане на ДДС, вкл. публичен регистър за дължимия ДДС;
  - Въвеждане на „данъчна ваканция“ за фирмите, които имат просрочени вземания от държавата и общините;
- 3. Изграждане на клирингова къща** за изчистване на междуфирмени задължения (вкл. с възможности за факторинг) с капитал, предоставен от Държавния бюджет, от банките или чрез публично-частно партньорство.

БЪЛГАРСКА СТОПАНСКА КАМАРА
СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИЯ БИЗНЕС

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

